

Crisisbeheer en veerkracht

Het Brussels Gewest wil in zijn veiligheidsbeleid het concept van veerkracht ontwikkelen als grondbeginsel om een inclusieve en open samenleving te handhaven die geworteld is in de rijkdom en de dynamiek van haar diversiteit. Hoewel de term veerkracht in zeer veel domeinen wordt gebruikt, kunnen we in dit kader de volgende definitie weerhouden:

“Het vermogen van individuen, gemeenschappen, organisaties of landen die zijn blootgesteld aan rampen en crisissen en onderliggende kwetsbaarheidsfactoren om:

- *Te anticiperen op,*
- *De impact te verminderen van,*
- *Het hoofd te bieden aan*
- *En zich te herstellen van de effecten van tegenslag zonder het ontwikkelingspotentieel op lange termijn in het gedrang te brengen”⁸³.*

Het vermogen, scharnierconcept van deze optiek, is *“is functie van een geheel van menselijke, psychologische, sociale, financiële, materiële, natuurlijke of politieke middelen. Elk individu of elke gemeenschap beschikt over een zeker kapitaal van middelen. Het doel om de veerkracht te versterken, bestaat erin dit kapitaal te ontwikkelen om zo het vermogen om tegenslag te boven te komen te optimaliseren”⁸⁴.*

De deelnemende partijen in dit plan verbinden zich ertoe het kapitaal aan middelen van ons Gewest in zijn geheel ten opzichte van noodsituaties⁸⁵ te versterken door weldoordachte acties die zowel op globaal als op lokaal niveau in complementariteit doordacht zijn om de voorwaarden van het samenleven en de continuïteit van het sociale, culturele en economische leven te bevorderen.

⁸³ Internationale federatie van de Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen, “The Road to Resilience”, het reflectiedocument van de Internationale Federatie over veerkracht – juni 2012, http://www.ifrc.org/Page-Files/96178/1224500-Road%20to%20resilience_Fr_Web.pdf

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ “elke gebeurtenis die schadelijke gevolgen voor het maatschappelijk leven veroorzaakt of veroorzaken kan, zoals een ernstige verstoring van de openbare veiligheid, een ernstige bedreiging ten opzichte van het leven of de gezondheid van personen en/of ten opzichte van belangrijke materiële belangen, en waarbij de coördinatie van de disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of om de schadelijke gevolgen te beperken;” KB van 16 februari 2006 betreffende de nood- en interventieplannen (BS. 15/03/2006), art. 6 §2.

Strategie

Crisisbeheer is een algemeen concept waarbij een veelheid aan actoren betrokken zijn, zowel verantwoordelijken op politieke, strategische of operationele vlak als bewoners of bezoekers van ons Gewest zijn. De eerste begunstigde van de reactie op tegenslag, de burger, is er tevens een hoofdfactor van. Door te weten hoe hij moet reageren naargelang van het type situatie, door gepast gedrag te vertonen, draagt immers iedereen bij tot de beperking van de gevolgen van een incident en versterkt hij het vertrouwen in het eigen kunnen.

De ontwikkelde maatregelen omvatten de technologische en burgerlijke evoluties op lange termijn en houden steeds als fundamentele dimensie als achtergrond het anticiperen van en de voorbereiding op zowel geplande gebeurtenissen als op onverwachte incidenten.

In dat kader verloopt de actie langs verschillende prioritaire assen.

De **opleiding** wordt versterkt om te kunnen steunen op een gemeenschappelijke kennisbasis en de uitwisseling van goede praktijken en gedeelde ervaringen te bevorderen door de School voor veiligheidsberoepen in te richten. Er zal bijzondere aandacht uitgaan naar de organisatie van oefeningen waaraan een brede waaier aan betrokken actoren deelneemt. Ook het opleidingsaanbod voor de burger moet worden ingericht naargelang de specifieke doelgroepen en zoveel mogelijk mensen aanspreken.

Communicatie vergt een doelgerichte en aangepaste aanpak waarbij de burgermaatschappij en de burger als actoren én als partners worden betrokken.

De **saamenwerking** tussen de gemeenschappen, justitie en alle institutionele actoren wordt versterkt, zodat slachtoffers, betrokkenen en personen van de hulpdiensten zich tot **één enkele contactpersoon** kunnen richten voor ondersteuning in wat zij ondernemen.

De betrokken partijen bij dit plan verbinden zich ertoe de oprichting van een gewestelijk **Communicatie- en crisiscentrum**, ten gunste van alle bevoegde autoriteiten en in het respect van de bevoegdheden die hen toegewezen zijn, te ondersteunen.

Al deze maatregelen samen dragen bij tot een algemene doelstelling om de middelen, de weerstand en de flexibiliteit van ons Gewest te verhogen om in staat te zijn om het hoofd te bieden aan uitzonderlijke gebeurtenissen.

Follow-up

M10.13: Een **technologische controlegroep** in het leven roepen die bestaat uit specialisten en de opdracht heeft om technische en technologische innovaties te identificeren die een meerwaarde kunnen bieden op het vlak van crisisbeheer en veerkracht;

M10.14: Een taskforce oprichten om een **volledige en exhaustieve studie** uit te voeren naar de invoering van nieuwe technologieën met betrekking tot **CBRNE⁸⁶-risico's** en de beschermingsuitrusting en -inrichting en de verhoging van de veiligheid;

M10.15: Een **dynamisch platform voor de uitwisseling van kennis**, de feedback van ervaringen en goede praktijken in België en het buitenland inrichten.

Preventie

M10.1: Een **Gewestelijk Communicatie- en crisiscentrum** in het leven roepen en dit opnemen in een geïntegreerd videoplatform;

M10.2: Een **kadermethode** ontwikkelen voor **crisisbeheer** en een **informaticatool** voor de **voorbereiding** en het **beheer van evenementen**, oefeningen, opleidingen en uitwisselingen tussen de verschillende disciplines;

M10.3: Een algemene aanpak ontwikkelen op gewestelijk niveau voor de bescherming en de **beveiliging van openbare gebouwen**;

M10.4: De wegen voor **uitzonderlijk vervoer** en het vervoer van gevaarlijke producten oplijsten en in kaart brengen, deze kaart meedelen aan de bevoegde autoriteiten, een inspectieplan opstellen op basis van een evaluatie van de risico's verbonden aan de stromen van gevaarlijke producten;

M10.5: Wat de **opleiding van de actoren** betreft:

- De continue mono- en multidisciplinaire **opleiding** van de hulp- en interventiediensten ondersteunen (School voor veiligheidsberoepen);
- Regelmatige **mono- en multidisciplinaire oefeningen organiseren** die toelaten een grote groep actoren in het crisisbeheer op te leiden (met name op politievak, oefeningen tussen leerlingen en aspiranten op basis van reële scenario's), om de algemene operationele cultuur te versterken (met deelname van de gemeentelijke verantwoordelijken voor de planning van de hulpdiensten);
- De **beheersing van de hulpmiddelen** die nodig zijn voor het crisisbeheer verbeteren (As-trid-radio, digitaal platform "Incident & Crisis -Management System" (ICMS));
- Algemene opleidingen in crisiscommunicatie inrichten (type "mediatraining");

M10.6: Op het vlak van **sensibilisering**:

- **De doelpublieken identificeren** tot wie specifieke informatie moet worden gericht, zowel op het vlak van voorafgaande informatie als in noodgevallen;
- **De informatie aan de bevolking versterken** over de risico's en de noodplanning;
- Het publiek sensibiliseren over de verscherpte aanwezigheid van controle- en preventieambtenaren op het terrein om het veiligheidsgevoel te verhogen en conflicten en misdrijven te voorkomen;
- Een communicatiecampagne op touw zetten rond het **oplossen van crisissen** met het oog op een grotere **veerkracht**;

M10.7: Op het vlak van **opleiding van de burgers**:

- De organisatie van een **EHBO**-opleiding voor de Brusselaars voortzetten en opvoeren;
- Een opleiding organiseren over **aangepaste reacties en eerste nuttige handelingen** in geval van noodsituaties;
- Een **EHBO-luik** toevoegen aan de verplichte opleiding voor het behalen van een **rijbewijs**.

Crisisbeheer en veerkracht

Reactie

M10.8: **Drones** ter beschikking stellen van de preventie- en noodwerkers in het Brussels Gewest;

M10.9: De **overvloed** aan beschikbare **alarm- en communicatiemiddelen** in noodgevallen verhogen;

M10.10: **Slachtoffers**, betrokkenen of personen van de interventiediensten toegang verschaffen tot volledige en verstaanbare **informatie over hun mogelijkheden op het vlak van hulp en begeleiding**;

M10.11: De **samenwerking** tussen de gemeenschappen, justitie en alle institutionele actoren bevorderen, zodat slachtoffers, betrokkenen en personen van de hulpdiensten zich tot **één enkele contactpersoon** kunnen wenden voor ondersteuning in wat zij ondernemen.

M10.12: De **psychosociale en psychologische begeleiding** op korte en lange termijn van slachtoffers, betrokkenen en personen van de interventiediensten ondersteunen en hun middelen aanbieden om zich uit te drukken en te herstellen (rouwregisters, herdenkingsevenementen ...);